

Heres. Eccl. xlvij. c
Salomon impavit in
dieb^o pacis: cui subie-
cit deus omnes gen-
tes: ut conderet in no-
mine suo domū: et pa-
raret sanctitatē i sem-
piteriū: quēadmodū
eruditus est in iuuen-
ture sua: et implet⁹ est
quasi flumen sapien-
tia. Et postea sequit⁹:
Inclinasti femora tua
mulierib^o: potestatem
habuisti in corpe tuo:
dedisti maculā in glo-
ria tua. a **P**reua-
ricem⁹: id eit ḥ legē
dñi faciam⁹: q̄ phibet
b **D**eūf. vij. b **S**a-
cerdotis magni:
vnius. s. cui⁹ nomē ta-
cet. c **Q**uem: sez
3. 5.d. inobedientes faciemus omne
malū grande hoc: vt p̄uari-
cem⁹ in deo nostro: et duca-
m⁹ vxores pegrinas: De fi-
lijs autem ioiada fili⁹ eliasib
sacerdotis magni gener erat
sanaballath horonitis: quez
fugauit a me. Recordare do-
mine deus meus aduersum
eos qui polluit sacerdotiū/
iusq̄ sacerdotale et leuiticū.
Igit mūdaui eos ab omib^o
alienigēis: et cōstitui ordines
sacerdotum et leuitar̄ vñū
quez in ministerio suo: et in
oblatione lignorū in tempo-
ribus p̄stitutis: et in p̄mitijs.
Memento mei deus meus
in bonū: Amen.

Arito talis p̄ditor et de-
dicator ciuitatis post
multos deuotissimis labo-
res memorie se crea-
toris et largitoris omnium
bonorum commendat.

**Explicit Postilla
sup libri Meemie als
Esdræ secundū.**

israel: ut sanctificaret se domino in positioe sancte arce domini in domo quam edificauit salomon filius dauid rex. Non erit nobis tollere super humeros eam. Et nunc deseruite domino nostro: et curam agite gentis illius: israel ex parte finium pagos et tribus vestras: finis scripturarum dauid regis israel: et finis magnificientia salomonis filii eius: omnes in templo: et finis particulare principatus paternae vestrae eorum qui stant in conspectu fratrum filiorum israel. Immolate pascha et sacrificia parate fratribus vestris: et facite finis receptum domini quod datum est moysi. Et donauit ioseph in plebem quem inuenta est ouium agnorum et hedorum et caprarum triginta milia: vitulos tria milia. Hec de regalibus data sunt finis permissione populo: et sacerdotibus in pascha oves numero duo milia: ac vituli centum: Et iechonias et semorias et nathanahel fratres: et asabias et oziel et coraba in phase oves quingentia milia: vitulos quingentos. Et cum hec fierent eleganter steterunt sacerdotes et leuites habentes acyma per tribus: Et finis partes principatus paterni in conspectu populi offerebant domino finis ea quem in libro moysi scripta sunt: Et assauerunt phase igni: put oportebat: et hostias coxerunt in emolis et in ollis cum beniuolentia. Et attulerunt omnibus

q̄ erāt ex plēbe: t̄ post hęc parauerūt sibi et sacerdo-
tibus. Sacerdotes enim offerebant adipes et vlos
dum finita esset hora: t̄ leuite parauerūt sibi et fra-
trib⁹ suis filijs aaron. Et sacri cātores filij asaph
erant per ordinē s̄m p̄ceptum dauid: et asaph: et
cācharias et ieddimus qui erat a rege: t̄ ostiari p
iungulas ianuas: ita vt non quaricaret vniuersit̄ suam. Fratres c̄m eorum parauerūt illis. Et co-
summata sūt que p̄tinebant ad sacrificiū domini.
In die illa egerunt phase: t̄ offerebāt hostias sup
domini sacrificiū s̄m p̄ceptū regis iosie. Et ege-
runt filij israel qui inueniti sūt in tempore illo pha-
se: t̄ diez festū acymoꝝ p̄ dies sept̄. Et nō est cele-
bratū phase tale i israel / a tēporib⁹ samuel pphe-
te: Et om̄es reges israel nō celebrauerūt tale pa-
scha / quale egit iosias et sacerdotes et leuite et iu-
dei / et om̄is israel / qui inueniti sunt in commo-
tione hierosolymis. Octauodecimo anno regnā-
te iosia celebratū est phase. Et directa sunt opera
iosie in cōspectu domini sui in corde pleno metu-
entia: t̄ que circa illū quidē cōscripta sūt in pristi-
nis temporib⁹ de eis qui peccauerūt / quicq; irrel-
giosi fuerūt in dominū p̄ om̄i gente: t̄ q̄ nō que-
sierūt verba dñi sup israel. Et post omnē actū h̄ic
iosie / ascendit pharao rex egypti / veniens i char-
chamis ab itinere super euphraten: t̄ exiit illi ob-
uiam iosias. Et misit rex egypti ad ioram / dicēs:
Quid mihi et tibi est rex iudee? Non sum missus a
domino / vt pugnē contra te. Sup euphratē enim
est bellū meū. Festinās descendō. Et nō est reuer-
sus iosias sup currū: sed expugnare euꝝ conabat:
nō attēdens verbū pphete ex ore dñi: sed consti-
tuit ad eum bellū in campo mageddo. Et descen-
derūt p̄ncipes ad ioram regē. Et dicit rex pueris
suis: Amouete me a p̄lio: infirmatus c̄m sum val-
de. Et statim amouerūt eum pueri ipsius de acie.
Et ascendit sup currū secūdariū suū: et pueniens
hierosolymā / vita functus est: t̄ sepult⁹ est in pa-
terno sepulchro. Et in tota iudea lugebāt ioram:
Et qui p̄sidebāt / cū vroxib⁹ lamētabant eū vlos
in hunc diē. Et datū est hoc fieri semp in om̄e ge-
nus israel. Hęc autē p̄scripta sunt in libro histo-
riarū regū iudee: t̄ singula gesta actus iosie et eius
gloria: et intellect⁹ eius i legē domini: queq; gesta
sunt ab eo: t̄ q̄ nō scripta sunt in libro regū israel et
iudee. Et assumētes qui erant ex gēte / iechonīa / fi-
liū iosie: cōstituerūt regē p̄ ioram patre suo / cū esset
annoꝝ trintatruꝝ: et regnauit super israel mēsib⁹
trib⁹. Et amouit eū rex egypti ne regnaret i hiero-
solymis: t̄ multctauit gentē / argēti talēta centū / et
auri talētū vnuꝝ. Et cōstituit rex egypti ioakim fra-
trē ip̄i / regē iudee et hierlm: Et alligauit magis-
tus ioakim et carachele fratrē suū / apphendēs re-
duxit i egyptū. Annoꝝ erat ioakim viginiq; q̄
cū regnare cepisset in terra iuda et hierusalē: Et se-
cit malū in conspectu domini. Post hunc autem
ascendit nabuchodonosor rex babylonis / et alli-
gans eum / ereo vinculo / pdixit in babyloniam:

f et sacra vasa dñi accepit nabuchodonosor: et tulit
et cōseccravit in templo suo in babyloniam. Nā de
imundicia illi⁹ et irreligiositate scriptū est in libro
temporū regū. Et regnauit ioachim filius eius p eo.
Cū autē constitut⁹ ē rex erat annoꝝ xxvij. Regnauit
autē mēses tres: et dies decē in hierlm: et fec̄ malū
i cōspectu dñi. Et post annū mittēs nabuchodo-
nosor transmigravit cū in babyloniam simul cū sa-
cra vasa dñi: et cōstituit sedechiā regē iuda et bie-
rusalē /cū esset annoꝝ vigintum⁹. Regnauit autē
ānis vndecim. Et fec̄ malū in cōspectu dñi: et nō
ē verit⁹ a vībis q̄ dicta sūt ab hieremia ppheta ex
ore dñi: et adiurat⁹ a rege nabuchodonosor pri-
mā discessit: et in durata ceruice sua et corde suo:
trāgressus est legitima dñi dei isrl. Et duces ppli
dñi multa inique gesserūt: et impie egerunt super
oēs imundicias gentiū: et polluerūt templū dñi
quod sanctum erat in hierosolymis. Et misit dē
patrū ipsorū p angelū suum reuocare eos: ppter
quod parceret illis et tabernaculo suo. Ipsi vero
subsannabāt in angelis suis: et qua die locut⁹ est
dominus erāt illudētes prophetis ei⁹. Qui vīsq̄
ad iracundiā cōcitat⁹ est sup gentē suā ppter ir-
religiositatē suā: et h̄ccepit ascendere reges chalde-
orū. Hi occidēt iuuenes eoꝝ i gladio: in circūl-
tu sancti tēpli eorū et nō pccperūt iuueni et seni et
virgini: et adolescēti: sed oēs traditi sunt in man⁹
ipsorū: et oia sacra vasa dñi et regales apothecas
resumētes tulerūt in babyloniam: et incēderūt do-
mū dñi: et demolierunt muros hierusalem: et tur-
res eius incenderūt in igne. Et cōsumauerūt oia
honorifica ei⁹ et ad nibilū redegerunt: et reliquos
a gladio duxerūt in babylonem. Et erāt fui illi⁹
vīsq̄ dū regnarēt perse: in repletioꝝ verbi domini
benē. i ore hieremie / quisq̄ benigne ageret frā sabbata
sua. Om̄i tpe desertiōis suę sabbatiçauit i appli-
catiōe ānoꝝ septuagīta septe. **Capitū II**

Regnante cyro rege psarū i^osumatiōe vbi
dñi in ore hieremiq^e suscitauit dñs spiritū
cyri regl psarū: et predicauit in toto regno
suo simul que scripturā dicēs: Hec dicit cyr^o rex que
sarū: Quod prestituit regē orbi frāz dñs isrl: dñs ex-
celsus: et significauit mihi edificare domū sibi in
hierusalē que ē iudea. Si que ser ex genere yahro: dñs
ipius cū eo ascēdat in hierusalē. Quotque gra circa
loca habitat adiuuēt eos que sūt i^o loco ipo: i auro &
argēto i dattiōib^o: cū equis & iumētis: cūque alijs que
km vota apponunt in edē dñi que ē in hierusalem.
Et stātes principes tribuū pagor & iudeę ex tribu
bējamin & sacerdotes & leuitz que excitauit dñs as-
cēdere & edificare domū dñi que est in hierusalē: & que
erat in circūitu eoz adiuuerūt in omni auro & argē-
to el^o: et iumētis & votis que plurib^o: multi que ser sūt
Bexcitatz est. Et cyr^o rex pretulit vasa sacra domini
que trāstulit nabuchodonosor rex babylōis ex hie-
rusalem et cōsecrauit ea idolo suo. Et preferrens ea
cyr^o rex psarū tradidit mithridato qui erat super
thesauros ipsius. Per hunc aut̄ tradita sunt sal-

manasaro p̄sidi iudeę. Hoc aut̄ hic numer⁹. Libatoria argēta: duo milia q̄dringēta: athīscē ar-
gētē: triginta: phiale auree: triginta: item argen-
te: duo milia q̄dringēta: et alia vasa mille. Dia-
aut̄ vasa aurea et argentea: quinq̄ milia octingenta
sexaginta. Et enumerata sunt salmanasaro sumul-
cum his qui ex captiuitate babylonię venerat̄ in
hierosolymā. In artaxerxis autē regis persarum
tpibus scripserūt ei de his q̄ inhabitabāt i iudeę
et hierusalem: balsamus et mithridat⁹ et labellius
et rathim⁹ balthemus sameli⁹ scriba: et reliq̄ in-
habitantes in samaria et ceteris locis subiectam
ep̄lam regi artaxerxi. Domine pueri tui rathim⁹
ab accidentib⁹ et labelli⁹ scriba: et reliqui curie tue
iudices in celestria et phenice. Et nunc notum
sit dño regi: qm̄ iudei q̄ ascēderūt avobis ad nos:
venientes in hierusalē ciuitatē refugam et pessi-
mam: edificant furnos ei⁹ et statuūt muros et te-
plū suscitāt. Qz si ciuitas ista et muri isti p̄sumati
fuerint: nō tñ tributa nō sustinebūt pendere: sed
etiam regibus resistēt. Et qz id agit circa templum:
recte haberi arbitrat⁹ sum⁹ nō despicere hoc ipm⁹:
si notū facere dño regi: vt si videbif regi q̄raf in
libris pat̄ tuo: et inuenies in admonitionibus
scripta de his: et scies qm̄ ciuitas ista fuit refuga
et reges et ciuitates p̄cutiēs: et iudei refuge et plia
cōmittētes in ea ab ēterno: ob quā causā ciuitas
ista deserta ē. Nunc ḡ notū facimus domine rex:
quoniā si ciuitas hęc edificata fuerit: et hui⁹ muri
erecti fuerit: descensus tibi nō erit in celestria et
phenice. Tunc scripsit rex rathimo qui scribebat
accidentia et balthemo et labellio scribē et ceteris
cōstitutis et inhabitantib⁹ in syria et phenice: ea q̄
que subiecta sūt. Legi ep̄lam quam mulistis ibi.
Precepi ḡ inq̄r: et inuētū est: quoniā ciuitas illa
ē ab euo regib⁹ resistēs: et hoies refuge et plia i ea
efficiētes: et reges fortissimi erāt i hierlm dñantes
et tributa exigētes a celestria et phenice. Nunc ḡ
h̄cepi phibere hoies illos edificare ciuitatē: et pur-
dere ne qd̄ vltra hęc fiāt: s̄ nec p̄cedāt i plurimū:
exq̄ sūt malicie: ita vt regib⁹ molestia importetur.
Tūc recitatis his q̄ a rege artaxerxe sc̄pta fuerāt
rathim⁹ et labellius scriba: et q̄ cū his p̄stituti erāt
iūgētes festināter venerūt in hierusalē cū equita-
tu et turba et agmine: c̄perūtq̄ edificātes phibe-
re. Et vacabant ab edificatione templi in hieru-
salē vloq̄ secūdo āno regni darij regis psaz.

Ex dari^o fecit cēnā magnā **C. III.**
Gōibus vīaculis suis: et oib^o magistratib^o
medię et persidis: et oibus purpuratis: et
hōtoribus et cōsulibus z hōfectis sub illo ab india
vīsq^e ethiopiā: centū vīgintiseptē prouincijs. Et
cū manducassent et bibissēt z faciati reuerterenf:
tūc danus rex ascēdit i cubiculo suo: et dormiuit:
z expergefactus est. Tunc illi tres iuuenes custo-
des: qui custodiebant corpus regis: dixerūt alt^o
alteri: Dicam^o vīnusq^e nostrū sermonē qui pre-
cellat: z cuiuscūq^e apparuerit fīmo sapiētior alte-

Libri Tertiij

**nº: dabit illi rex dariº dona magna / purpura coo-
piri / et in auro bibere / et sup aux dormire / et currū
aureo freno / et cydarim byssinā / et torqueē circa col-
lum / et scđo loco sedebit a dario / ppter sapientiā
sc̄iam et eruetur et currū regebit. *Fine scribētae***

Csuam:et cognatus darij vocabit. Tunc scribētes
ll.+signa singuli suuȝ v̄bū significauerunt: et posuerūt sub-
uerunt. eus cervical darij regis et dixerūt: Cūȝ surrexe-

rit rex: dabit illi scripta nostra: et quodcumque iudicaverit rex e tribus et magistris pavidis quam vobis eius sapiet: et ipso dabit victoria sicut scriptum est. Unus alius fortius scripsit: Forte est vincere. Alio spissit: Fortior est rex.

LXXX. **T**ertius scripsit: Fortiores sunt mulieres: sup oia aut vincit vita. Et cum surrexisset rex: accepérunt scripta sua: et dederunt illi: et legit. Et mittens vocavit oes magistratus persarum: et medos: et purpuratos: et historum: et prefecitos: et sederunt in consilio: et lecta sunt scripta coram ipsis. Et dixit: Glocate adoles-

Bceles / cipi indicabut vba sua. Et vocauit illi / in
troierunt. Et dixit illi : Indicate nob̄ de his q̄ scri-
pta sunt. Et cepit prior q̄ dixerat de fortitudine viri
et dixit : Viri q̄ p̄ualeb̄ vinū oībus hoīb̄ q̄ bibūt
illud. Seducit mentes. Itēq̄ regl̄ et orphani fa-
cit mentē vanā. Itē fui ac liberi / paupis ac diui-
tis / et oīm mentē puertū i securitatē et iocūditatē:
et n̄ meminit oīm tristiciā / et debitū / et oīa p̄cordia
facit honesta / et n̄ meminit regē nec magistratū:
et oīa q̄ talenta loqui facit: Et n̄ meminerūt cum
biberūt amicitiā / nec fraternitatē: s̄ n̄ post multū
sumūt gladios: et cum a vino merserint et surrexe-
rint: non meminerunt que gesserunt. O viri: num
p̄ecellit vinum? Quis sic cogitat facere? Et ta-
cuit hoc dicto.

A *L* inchoauit sequēs dicere: q̄ dixit de for-
titudine regis. *O* viri: nū p̄cellunt hoies:
q̄ terrā et mare obtinēt: et oia q̄ in eis sūt:
Rex aut̄ sup̄ oia p̄cellit: et dñat eoz: et omne qd-
andū cūq̄ dixerit illis faciūt. Et si miserit illos ad bella
tores: vadūt et demoliunt montes et muros et tur-
res. Jugulant et iugulāt et regi vbi nō p̄tereunt.
Mā si vicerit afferūt regi oia q̄cūq̄ p̄dati fuerit.
Similit et alij oēs et q̄tq̄ nō militāt nec pugnāt et
colūt frā: rursum cū fuerint metētes afferūt tribu-
ta regi. Et ipē vn⁹ sol⁹ si dixerit occidite occidūt:
dixerit remittite remittūt: dixerit p̄cutite p̄cutūt:
dixerit exterminate exterminant: dixerit edificate/
edificāt: dixerit excidite excidūt: dixerit plātate/
plātāt: et ois plebs et yutes euz obaudūt: et sup-

B h̄ ip̄e recubit / et bibit et dormit. Hi aut̄ custodiunt
in circuitu eū: et n̄ p̄nt ire singuli et facere opera sua:
si dicto obediētes sūt ei. Vliri quō nō ḥcellit rex
q̄ sic diffamat: Et tacuit. Terti⁹ q̄ dixerat de mu-
lieribus et vītate: hic ē corobabel cepit loq. Vliri /
si magn⁹ rex / et mlti hoīes nec vīnum ḥcellit. Quis
ē ḡ q̄ dn̄as eoz: Nōne mulieres genuerūt regē / et
oēm populum q̄ dn̄as mari et terre: et ex illis na-
ti sunt: et ipse educauerunt eos / q̄ plantauerūt vi-
neas ex quibus vīnum fit: Et ipse faciunt stolas
oīn hominū: et ip̄e faciūt gloriā hoīibus: et nō p̄nt

Esdre **Ca.** **III**

homines separati a mulierib⁹. Si p̄gregauerit autem
et argētū et oēz rē speciosā: r̄ viderint mulierē vñā
bono habitu / et bona specie: oia hēc relinquētes
in eā intēdunt: r̄ apto ore cōspicuit et eam alliciuit
magl. q̄z aurū et argentū: r̄ oēm rem p̄ciosam. Hō
p̄rem suū relinquit q̄ enutrijt illū: r̄ suā regionē: r̄
ad mulierē se cōungit. Et cū muliere remutit am-
mā: r̄ neq̄z p̄fēz meminit neq̄z m̄rem neq̄z regionē.
Et hinc oportet vos scire: quoniā mulieres dian-
tur vestri. Nonne doletis? Et accipit hō gladium
suū r̄ vadit i viā facere furtā: r̄ homicidia: r̄ mare
nauigare r̄ flumina: r̄ leonē videt: r̄ in tenebris in-
gredit: r̄ cū furtū fecerit r̄ fraudes r̄ rapias: am-
bili suę affert. Et ite p̄ diligat hō vxorē suā magis
q̄z patrē r̄ m̄rem. Et multi demētes faciunt p̄p̄
vxores suas: et hui facti sunt p̄p̄ illas: r̄ multi pie-
runt et iugulati sunt: et peccauerunt ppter mulie-
res. Et nūc credite mibi: q̄z magn'ē rex i potestate
sua: quoniā oēs + regiōes verēntur a cōdere.

lita: quoniam oes regiores verent tangere eū: **Ti** / **Et**,
debam tñ apemē filiā beçacis mirifici ɔcubinā re
gis sedentē iuxta regē ad dexterā / et auferētē dia-
dema de capite eius: et imponentē sibi et palmis
cēdebat regē de sinistra manu: et super hēc aperto
ore ituebat eā: **E**t si arriserit ei ridet: nā si idigna-
ta fuerit ei blandif donec recōcilef in grām. **V**
viri cur nō sūt fortiores mulieres: **M**agna ē ter-
ra: et excelsū ē celū: q̄ ista agūt. **E**t nūc rex et purpu-
rati intuebāt in alterutru. **E**t inchoauit loq̄ de vi-
tate. **V**irī nōnō fortes sūt mulieres: **M**agna ē
terra: et excelsum ē celuz: et velox cursus solis cō-
uertit in gyro celū in locū suū in vna die: Nonne
magnific⁹ ē q̄ hēc facit: **E**t vītas magna: et fortior
p̄ oib⁹. **O**mnis fra vītātē inuocat: celū etiā ipam
bñdicit: et omnia opera mouen⁹ et tremuit eā: et nō
ē cū ea qc̄q̄ iniquū. **U**linū iniquū iniqu⁹ rex iniq̄
mulieres: iniqui oēs filij hominū: et iniq̄ illoꝝ oia
opa: et nō est in ipsis veritas: **E**t in sua iniquitate pi-
būt: et veritas manet et inuigilescit in eternū tvuit:
et obtinet i secula seculoꝝ. **N**ec ē apud eā accipe
q̄sonas: neq̄ differētias: s̄ q̄ iusta sunt: facit oib⁹/
injustis ac malignis: et oēs benignan⁹ in opibus
ei⁹. **E**t nō est in iudicio eius iniquuz: s̄ fortitudo et
regnū et potestas et maiestas oīm euorū. **B**ñdic-
tus de⁹ veritatis. **E**t desijt loquēdo. **E**t oēs ppli
clamauerūt et dixerūt: **M**agna ē vītas: et hualeſ.
Tūc rex ait illi: **P**ete si qđ vis ap̄li⁹ q̄ q̄ scripta
sūt: et dabo tibi f̄ni q̄ inuer̄t̄ es sapientiō primis:
et pxim⁹ mibi sedebis: et cognat⁹ me⁹ vocaberis.
Lūc ait regi: **M**emoꝝ esto voti tui qđ voulisti edi-
ficare bierlm̄ i die q̄ regnū accepisti: et oia vasa q̄
accepta sūt ex bierlm̄ remittere: q̄ sepauit cyr⁹ qñ
mactauit babyloniam: et voluit remittere ea ibi. **E**t
tu voluisti edificare tēplū qđ icēderūt idumē: qñ
exterminata ē iudea a chaldeis. **E**t nūc b̄ ē quod
postulo dñe: et qđ peto: **H**oc ē maiestas quā a te
postulo: vt facias tēplū qđ voulisti regi celi et ore
tuo. **L**ūc surgēs dari⁹ rex oscular⁹ ē illum: et sc̄p̄it
ev̄las ad oēs dispensatores et p̄fectos et purpu-

ratos: ut deduceret eū et eos quā cum illo erāt: oēs ascēdentes edificare hierusalē. Et oībus pfectis qui erant in syria et phēnīce et libano sc̄psit ep̄las: ut traherent ligna cedrina a libano i hierusalē: ut edificarent cum eis ciuitatē. Et sc̄psit oībus iudicis quā ascēdebāt a regno i iudeā p libertate: oēm potentem et magistratū et pfectuz non supuenire ad ianuas ipsorū: et oēm regionē quā obtinuerat imunē esse eis: et idumēi relinquāt castella quā obtinēt iudeoꝝ: et instructurā tēpli dare per singulos annos talēta vigiti. vscq dū edificare: et sup sacra-riuꝝ holocaustomata hostilare q̄tidie sic h̄nt h̄cep- tū: alia talēta decē offerre per singulos annos: et oīb̄ q̄ pcedūt a babylonia cōdere ciuitatē: ut es- set libertas tā ip̄is q̄ filiis eoz et oībus sacerdoti- bus q̄ h̄cedūt. Sc̄psit autē et q̄ntitatē: et sacrā stolā iussit dari in q̄ debuirēt: et leuitl sc̄psit dare h̄cep- ta vscq in diē q̄ psumabif dom⁹: et hierlm extruet: et oīb̄ custodietib⁹ ciuitatē sc̄psit dare eis sortes et stipēdia. Et dimisit oīa vasa q̄cūq̄ sepauerat cyr⁹ a babylonia: et oīa q̄cūq̄ dixit cyr⁹ et ipse h̄cepit fieri: et mitti hierusalē. Et cuꝝ pcessisset ille ado- lescens: eleuās faciē in hierusalē: bñdixit regē ce- li: et dixit: Abs te est victoria: et abs te ē sapiētia et claritas. Et ego suus tu⁹ sū. Bñdicit⁹ es qui dedi- sti mihi sapiētia: et tibi cōfiteor dñe de⁹ patrū nro- rū. Et accepit ep̄las: et pfectus ē in babyloniam. Et vēit et nūciauit fr̄ b⁹ suis oīb̄ qui fuerūt in ba- bylonia: et bñdixit deū patr̄ suoꝝ: quoniā dedit illis remissionē et refrigerium ut ascēderent et edifi- carē hierusalē: et templū vbi noīatū est nomen eius in ipso: et exultauerunt cum musicis et le- ticia diebus septem.

Caplin V

D **O**st hēc autē lecti sūtv̄t ascēderēt pncipes pagorū p domos et trib⁹ suas: et vxores il- loꝝ et fili⁹ et fili⁹ eoz: et fui et acille ipoꝝ: et pecora illoꝝ. Et dari⁹ rex misit yna cū eis equites mille: donec deduceret eos i hierlm cū pace: et cū musicis et cū tympanis et tibijs: et oēs frēs erant ludētes: et fecit eos ascēdere simul cū eis. Et hēc sūt noīa viroꝝ qui ascēderūt p pagos suos i trib⁹ et i pte pncipat⁹ ipoꝝ. Sacerdotes filij phinees: filij aaron: iesus fili⁹ iosedech: ioachim fili⁹ coro- babel: filij salathiel de domo dāuid: ex progenie phares: de tribu iuda: qui locut⁹ ē sub dario rege p̄saꝝ simones mirificos: i secūdo anno regni ipi⁹ mēse nisam p̄mo. Sūt autē hi q̄ ascēderēt ex iudea d captiuitate trāsmigratiōis: q̄s trāsmigravit na- buchodonosor rex babylonē et reuer- si sūt i hierusalē. Et reliqt pte iudee vnuſqſq̄ i ci- uitatē suā qui venerūt cū corobabel et iusu: neemi- as areores elimeo: emmānio: mardocheo: beelsu- ro: mechpsarochor: olioro: ebonia: vn⁹ de pncipi- b⁹ eoz: et numerus a gētib⁹ et ex h̄positl eorū. Filij phares: duo milia cētū septuagintaduo. Filij ares: tria milia cētū quinq̄gitaseptē. Filij phemo centū q̄dragitatudo. In filijs iusu et ioabes: mille trecēti duo. Filij bēiu: duo milia q̄dringēti septu-

agita. Filij choraba: ducēti quinq̄. Filij banica: cētū sexaginta octo. Filij bebech: q̄drigēti tres. Filij archad: q̄dringēti vigintiseptē. Filij chan: trigitaseptē. Filij coroar: duo milia sexagitasep- tē. Filij adinu: q̄dringēti sexagitaun⁹. Filij ada- rectis: centū octo. Filij ciaso: et celas: centū septē. Filij açorec: q̄dringēti trigitaouē. Filij iedar- bone: centū trigita duo. Filij ananię: centū trigi- ta. Filij asoni: nonaginta. Filij marsar: q̄drungen- ti vigintiduo. Filij çabar⁹: nonagitaquin⁹. Filij sepholemon: cētū vigintitres. Filij nepopas: qn- qgintaq̄n⁹. Filij hechanat⁹: centū qnq̄gitaoc̄to. Filij cebetham⁹: cētū trigintaduo. Filij crearpa- tros qui enocadies et modie: q̄dringēti viginti- tres. Qui ex gramas et gabea: centū vigintinus. Qui ex besselon et ceagge: sexagintaquin⁹. Qui ex bastaro: centū vigintiduo. Qui ex bechenobes: quinq̄gitaq̄n⁹. Filij lipt̄: cētū quinq̄gitaquin⁹. Filij labōni: trecenti qnqua gitaseptē. Filij sichē: trecēti septuagita. Filij suadon: et eliom⁹: trecenti septuagitaoc̄to. Filij eric⁹: duo milia centū q̄dra- gintaquin⁹. Filij anaas: trecēti septuagita. Sa- cerdotes. Filij ieddus: filij euther: filij eliasib: tre- centi septuagintaduo. Filij emerus: ducenti qn- quagintaduo. Filij lasuri: trecenti qnqua gitanta- septe. Filij caree: ducenti vigintiseptem. Leuite. Filij iusu in caduhel: et banus: et serebias: et edias: septuagitaq̄ttuor. Ois numer⁹ a duodecimo an- no: triginta milia: q̄dringēti sexagintaduo. Filij et filiē et vxores: ois pputatio: q̄draginta milia du- centi quadragintaduo. Filij sacerdotū qui psalle- bāt i tēplo. Filij asaph: cētū vigintiocto. Ostiarj vero filij esmenni: filij acer: filij amō: filij accuba: filij tobi: oēs centum trigintanouē. Sacerdotes sūtētes i tēplo. Filij sel: filij gaspha: filij tobloch: filij carie: filij sub: filij heliu: filij labana: filij arma- cha: filij accub: filij vtha: filij cetha: filij aggab: filij obai: filij anani: filij canna: filij geddu: filij an: filij radin: filij desanon: filij nechoba: filij case- ba: filij goće: filij oqui: filij sinone: filij attre: filij ha- stē: filij asiana: filij manei: filij nasism: filij accu- fu: filij agista: filij acui: filij fauon: filij fasalō: filij meedda: filij susa: filij careth: filij bar⁹: filij saree: filij coesi: filij nasith: filij agisti: filij p̄pedon. Hal- mó: filij er⁹: filij asophot: filij phaqida: filij telij: filij dedon: filij gaddabel: filij sephegi: filij aggia: filij sacharet: filij sabathē: filij saroneth: filij malsith: filij anie: filij sasus: filij add⁹: filij suba: filij eura: filij rabotis: filij phasphat: filij malmō. Oēs sacro sūtētes et pueri salomonis: q̄dringēti octoginta- duo. Ihi sūt filij q̄ ascenderunt a thelmanthelarsa principes eoruꝝ: carmellā: et chareth: et non pote- rāt edicere ciuitates suas et pgenies suas: quem admodū sunt ex israel. Filij dalari: filij tubam: filij nechodaici. Et ex sacerdotib⁹ q̄ sūgebant sacer- dotio et non sunt inuēti: filij obia: filij achisos: filij addin: q̄ accēpit vxorem ex filiabus phargeleu: et vocati sunt nomine eius. Et horū quesita est ge-

neris scripta impeditura: et non est inuenta: et prohibiti sunt sacerdotio fugi. Et dixit illis neemias: et astharas: ne principent seca donec exurgat potius doctus in ostensione et vitate. Deus autem israel erat: a quindecim annis: excepto seruis et ancillis: qui dragit aduo milia: treceti qui dragita. Serubi opus et ancile: septem milia: treceti triginta septem. Catores et catartices: duceti sexaginta quinqes. Cameli qui draginti triginta quinqes. Equi: septem miliatriginta sex. Dulu: duceta milia qui dragita quinqes. Subiugalia: qui quinqes milia viginti quinqes. Et de prepositis ipsis per pagos: dum venirent in templum dei: quod erat in hierusalem: voverunt suscitare templum in loco suo: sum suam virtutem: et dari in templum thesaurorum operum sacrum: auri minas duodecim milia: et stolas sacerdotales certi. Et habitauerunt sacerdotes et leuite: et qui exierant de plebe in hierusalem et in regione: et sacri cantores: et ostiarii: et ois israel in regionibus suis. Instante autem septimo mense: cum essent filii israel unusquisque in suis regibus: venerunt oes vnanimes in atrium: quod erat ante ianuam orientalem. Et stantes iesus filius ioseph et fratres eius sacerdotes et corobabel filius salathiel: et huius fratres: parauerunt altare: ut offerrent super illud holocaustomata: sum quod in libro moysi hominis dei scripta sunt. Et venerunt ibi ex alijs nationibus terre: et exierunt sacrarium in loco suo omnes gentes terre: et offerebant hostias et holocaustomata domino matutina. Et egerunt scenopbegiam: et diem solennem sic preceptum est in lege: et sacrificia quotidie sicut oportebat: et post hec oblationes institutas et hostias sabbatorum et neomeniarum: et dierum solennium omnium: sanctificatorum. Et qui quebant domino: a neomenia septimi mensis ceperunt hostias offerre deo: et templum domini nodum erat edificatum. Et dederunt pecuniam lapidariis et fabris: et potum et pabula cum gaudio. Et dederunt carra sidoniis et tyriis: ut transuerterent illis de libano trabes cedrinas et facerent rates in ioppe portum secundum decretum: quod scriptum erat eis a cyro rege persarum. Et in secundo anno venientes in templum dei in hierusalem: mense secundo inchoauit corobabel filius salathiel: et iesus filius ioseph et fratres ipsorum et sacerdotes et leuite: et oes qui venerant de captivitate in hierusalem: et funderunt templum dei: nouilunio secundi mensis secundi anni: cum venissent in iudeam et hierusalem. Et statuerunt leuitas a viginti annis super opa domini: et stetit iesus: et filius eius: et freres: oes leuite cospirantes et executores legis: facientes opera in domo domini. Et steterunt sacerdotes habentes stolas cum tubis: et leuite filii asaph: habentes cymbala: collaudantes dominum: et benedicentes sum dauid regem israel. Et cantabat canticum domino: quoniam dulcedo eius et honor in secula super oem israel. Et ois populus tuba cecinebat: et perclamauerunt voce magna: collaudantes dominum in suscitacione domini domini. Et venerunt ex sacerdotibus et leuitis et presbiteris sum pagos senioribus quoniam viderant proximam dominum: et ad hunc edificationem cum clamore et planctu

magno: et multi cum tubis et gaudio magno: intantum ut populus non audiret tubas propter placitum populi. Turba enim erat tubis canes magnifice: ita ut longe audiatur. Et audierunt sumici tribus iudee et beniam: et venerunt scire quem esse vox tubaz. Et cognoverunt: quoniam qui erant ex captivitate edificati templum domini deo israel. Et accederent ad corobabel et iefuz: et prophetos pagorum dixerunt eis: Edificabimus una vobis cum. Sunt enim audiuum dominum vestrum: et ipsi pater incedimus a diebus absalareth regis assyriorum: qui transmigravit nos huc. Et dixerunt illis corobabel et iefuz: et principes pagorum israel. Non est nobis et vobis edificare dominum dei nostri: Nos enim soli edificabimus dominum israel: sum ea quoniam habemus nobis cyrillus rex psalmorum. Gentes autem terre incubantes his quoniam sunt in iudea: et leuites opus edificationis et insidias et populos adducentes prohibebant eos edificare: et aggressuras exercentes impedierunt ne presumaretur edificium omnipotere vite cyri regis: et præparerunt structuras per binius usque ad dari regnum. Ca. VI

Tunc secundo autem anno regni darii prophetavit ager et zacharias filius addin prophetam apud iudeam et in hierusalem in nomine domini dei israel super eos. Tunc stas corobabel filius salathiel: et iesus filius ioseph: inchoauerunt edificare dominum domini quoniam est in hierusalem: cum adesset eis prophetus dominus et adiuvareret eos. In illo tempore venit ad illos siennes subregulus syrius et phenicis: et satrabucanes et sodales eius et direxerunt eis: Quo habentem vobis dominum haec edificatis et tectum istud et alia omnia perficitur. Et quoniam sunt stratores quoniam hec edificatur. Et habuerunt gram visitatione facta super eos qui erant ex captivitate a domino seniores iudeorum: et non sunt impediti edificare donec significaretur darius de oibus istis: et rursum acciperetur. Exemplum epistolae quam misserunt darius. Siennes subregulus syrius et phenicis: et satrabucanes et sodales eius in Syria et phenice residerunt regi darii salutem. Omnia nota sunt domino regi: quoniam aduenisse in regione iudee et introisse in hierusalem: inuenimus edificantes dominum dei magnam: et templum ex lapidibus politis et magnis et preciosis materiis in parietibus et opa illa instanter fieri et suffragare et prosperare in manibus eorum: et in omni gloria quoniam diligenterissime perficiuntur. Tunc interrogauimus seniores dicentes: Quo permittente vobis edificantur domum istam: et opa haec fundatis? Ideo autem interrogauimus eos: ut notum faceremus tibi homines et prophetos et nominem scripturarum prophetorum postulauimus illos. At illi responderunt nobis dicentes: Nos sumus servi domini qui fecimus celum et terram: et edificavimus haec domum ante annos istos multos: a rege israel magno et fortissimo et presumata est. Et quoniam pres noster exacerbatas erant: et peccauerunt in deum israel: tradidit eos in manus nabuchodonosor regi babylonie: regis chaldeorum: et dominum istum demoliuit incendit: et populum captiuum duxerunt in babyloniam. In anno primo regnante cyro rege babylonie scripsit cyrus rex dominum haec edificare: et illa sacra vasa au-

rea et argentea quae extulerat nabuchodonosor de domo quae est in hierusalem et consecraverat ea in templo suo: rursus pertulit ea cyrus rex de templo quod erat in babylonia: et tradita sunt corobabel et salmanasar subregulo. Et precepit eis ut offerret hunc vasa et reponeret in templo quod erat in hierusalem: et templo ipsum dei edificare in loco suo. Tunc salmanasar subiecit fundamēta domini dñi quae est in hierusalem: et exinde usque nunc edificat: et non accepit consummationem. Nunc ergo si iudicabis a te o rex perquiratur in regalibus bibliothecis cyri regis quae sunt in babylonia: et si inuenetur filius cyri regis cepta esse structurā domini dei quae est in hierusalem: et iudicabis a domino rege nostro scribat de his nobis. Tunc dari rex precepit in quod in bibliothecis et inuenit est in egyptiis oppido quod est in media regione locum unde in quod scripta erant ista. Anno primo regnante cyro: rex cyrus precepit domum dñi quae est in hierusalē edificare: ubi incēdebāt ignis assiduo: cuius altitudo sit cubitorum decē: et latitudo cubitorum sexaginta: quadratū lapidib⁹ politis tribus: et meniano ligneo eiusdem regiōis: et meniano uno novo: et in pendia dari de domo cyri regis: et sacra vasa domus dñi tā aurea quae argentea quae extulit nabuchodonosor in domum dñi quae est in hierusalem ubi erant posita: ut ponant illic. Et precepit curā agere sisenne subregulū syrie et phoenicis et satrabucanem et sodales eius: et quod ordinati erant in syria et phoenice presides: ut abstinerent se ab eodem loco. Et ego quod precepī in totū edificare: et perficerem: ut adiuuent eos quae sunt ex captiuitate iudeorum: donec consumaret tempus quod dis dñi: et a vexatione tributorum celestis et phoenicis: diligenter quantitatē dari his hominib⁹ ad sacrificium domini corobabel prefecto: ad tauros et arietes et agnos: sicut autem et frumentū et sal et vinum et oleum instanter per singulos annos: put sacerdotes quae sunt in hierusalē dictauerint: sumi quidem sine villa dilatōe ut offerat libationes sumo deo per rege et pueris eius: et orēt per ipso vitam. Et denūciet ut quoniam transgressi fuerint aliquid ex his quae scripta sunt: aut speruerint: accipiant lignū de suis ppteris et suspēdat: et bona ipsorum regi ascribant. Propterea et dñs cuius nomē invocatum est ibi extermitet oēs regē: et gente quae manū suā extēderit phibere: aut male tractare domum dñi illā quae est in hierusalem. Ego darius rex decreui quod diligentissime sum hunc fieri. Capitulum VII.

Dicitur quod sisennes subregulū celestis et phoenicis et satrabucanem et sodales obsecuti bis quae a dario rege decreta erant insistebarant sacrosanctis opib⁹ diligētissime cooptantes cum seniorib⁹ iudeorum principib⁹ syrie: et prosperata sunt sacrosancta opera prophetab⁹ aggeo et zacharia propheti. Et primumauerunt oia per preceptū dñi dei israel: et ex psilio cyri et dari et artaxerxis regi persarum. Et consummata est domus nostra usque ad tertiam et vicesimā diem mensis adar sexto anno dari regis. Et fecerunt filii israel et sacerdotes et leuites et ceteri qui erant ex captiuitate quae appositi sunt sum ea quae scripta sunt in libro moysi. Et obtulēt in dedicationē templi dñi tau-

ros centū arietes ducētos agnos quae dringētos et bēdos per petis universi israel duodecum: secundum numerū tribū israel. Et steterunt sacerdotes et leuites amicti stolis per tribus super opa domini dei israel: sum librum moysi: et ostiarij per singulas ianuas. Et egerunt filii israel cum his quae erant ex captiuitate illud phase quartā decima luna mēsis primo quae significati sunt sacerdotes et leuites. Omnes filii captiuitatis non sunt sicut significati: quae leuites omnes simul significati sunt. Et immolauerunt phase universi filii captiuitatis: et fratrib⁹ suis sacerdotib⁹ et sibimetipis. Et manducauerunt filii israel qui erant ex captiuitate omnes qui remanserāt ab omnibus execratis. At trecesserāt. **B**ut post hec regnante artaxerxe persarum rege: accessit esdras filius acharie filius helchiae filius solome filius sadoch filius achitob filius ameri filius achariel filius bocci filius abisue filius phineas filius eleazar filius aaron primo sacerdotis. **H**ic esdras ascendit de babylonia cum esset scriba et ingeniosus in lege moysi quae data est a domino deo israel docere et facere. Et dedit ei rex glam quae inuenisset gram in omni dignitate et desiderio in prospectu eius. Et ascēderunt simul cum ipso ex filiis israel et sacerdotib⁹ et leuitis et sacrīs catorib⁹ templi et ostiariis et suis templi in hierusalem. Anno septimo regnante artaxerxe in quinto mēse: hic annus septimus est regni: excūtes de babylonia nouilunio quoniam mēsis venerunt hierosolymā iuxta preceptū illius habentes prosperitatē itineris a domino ipso data eis. In his enim esdras magna disciplina obtiebat ne heterimitteret quoniam eorum quae esset ex legi domini et preceptū: et docēdo universi israel omnem iusticiā et iudiciū. Accedētes autem quae scriberebāt scripta artaxerxis regis tradidēt scriptū quod obuenerat ab artaxerxe rege ad esdrā sacerdotē et lectorē legis domini: cuius exemplū subiectū est. Rex artaxerxes esdrā sacerdoti et lectori legi domini salutē. **H**ūamor ego iudicās in beneficiis precepī eis quae desiderāt ex gente iudeorum sua spōte et ex sacerdotib⁹ et leuitis quae sunt in regno meo comitari tecū in hierusalem. Si quae cum pūtire tecū: pueniat et perficiscant sic placuit mihi: et septē amicis meis iudicari: ut visitet ea quae agunt sum iudea et hierusalem: obsecuentes sicut habes in lege domini: et ferat munera domino israel: quae voulis ego et amici hierusalem et omne aurum et argētū quod inuenitur in regione babylonie: domino in hierusalem cum illo quod est in hierusalem: ut colligant hoc aurum et argentum ad tauros et arietes et agnos et bēdos et quae sunt argētia: ut offerant hostias domino super altare domini ipsorum quod est in hierusalē. Et oia quoniam volueris cum fratrib⁹ tuis facere auro et argēto: perfice per voluntate tua sum preceptum domini dei tui: et sacrosancta vasa quae data sunt tibi ad opa domini dei tui quae est in hierusalem: et cetera quoniam tibi subuenerint ad opa templi dei tui: dabis de regali gācophylacio: cum volueris cum fratrib⁹ tuis facere.

Libri Tertii

auro et argento/pfice fui voluntate dñi. Et ego qđē rex artaxerxes h̄cēpi custodibus thesauroꝝ syrie & phēniciis: vt h̄cūq̄ scriplerit esdras sacerdos/et lector legis dñi: diligenter def ei vsq̄ ad argēti talenta cētū: similiter & auri: & vsq̄ ad frumenti modi os centū: & vini amphoras cētū: & alia h̄cūq̄ abūdāt̄ ne taxatiōe: Qia fui legē dei fiant deo altissimo: ne forte exurgat ira in regno regis: & filij: & filiorū ei⁹. Glob aut̄ dicit: vt oib⁹ sacerdotib⁹ & leuitis & sacris cātorib⁹ & suis tēpli & scribis tēpli huis nullū tributū: neq̄ villa alia idictio irrogetur: nec habeat qlq̄ potestatem obijcere eis qc̄q̄. Tu aut̄ esdra fui sapientia dei/constitue iudices/et arbitros in tota syria et phēnica: et oēs q̄ legem dei tui nō nouerūt doce: vt q̄q̄ trasgressi fuerint legē: diligent plectāt̄ siue morte siue cruciatu siue etiā pecunie mulctatiōe vel abductione. Et dixit esdras scriba: Bñdict⁹ dñs patrū nostrorū q̄ de-
dit hāc voluntatē in cor regis/clarificare domū suam q̄ ē in hierlm̄: & me honorificauit in p̄spectu re-
gis: & cōsiliarioꝝ et amicoꝝ ei⁹ & purpuratoꝝ ei⁹:
Et ego p̄stās aio fact⁹ fui op̄itulationē dñi dei mei: et p̄gregau ex isrl̄ viros: vt simul ascēderent meū. Et bi h̄positi fui p̄fias suas & principatus portionales/ eoꝝ q̄ meū ascēderunt de babylonia in regno artaxerris. Ex filiis phares/gersonnis:
Al. tāmelus Ex filiis siemaruth/tamen⁹. Filioꝝ dauid/acc⁹ fili⁹ us secelie. Ex filiis phares/cacharias: & cū eo re-
uersi sūt viri centū qnq̄gita. Ex filiis ductoris mo-
abilionis/caraei: & cū ipso viri ducenti qnq̄ginta.
Al. tiebeli Ex filiis cachues/iechonias/cechoeli & cū ipo viri
ni ducēti qnq̄ginta. Ex filiis salala/masias/gotho-
lie: & cū ipo viri septuagita. Ex filiis saphatiae/cā-
rias micheli & cū ipo viri octoginta. Ex filiis iob/
abdiastiebeli/et cū ipo viri ducenti duodecim. Ex
Al. tābanie filiis istbanie/salimoth/fili⁹ iosaphie & cū ipo viri cē-
tū sexaginta. Ex filiis beer/cacharias/beber: et cū
Al. tābarie ipo viri ducēti octo. Ex filiis asathiochānes/ace-
chan/ & cū ipo viri cētū dece. Ex filiis adonichā/
ipis postremis/ & hec sūt noīa eoꝝ: eliphala/filius
gebel/ & semelias/ & cū ipis viri septuagita. Et p̄gre-
gau eos ad fluuiū q̄ dicit thia/et metati illic fui-
m⁹ triduo & recognoui eos. Et ex filiis sacerdotū et leuitarū nō inueni illic. Et misi ad eleaçāp̄/et ec-
celom/ & masimā/ & malobā/ & enaathā/et samea/et
iōribū/nathā/ennagan/cachariam/ & mosollamū/
ipos ductores et peritos: Et dixi eis: vt venirent ad loddēū q̄ erat ap̄ locū gaçophylaciū. Et mā-
daui eis vt dicerent loddēo/ et sribus ei⁹ & illis q̄ erant in goçophylacio vt mitterēt nobis eos q̄ sa-
cerdotio fūgerent in domo dñi dei nři. Et addu-
xerūt nob̄ fui manū validā dñi dei nři viros peri-
tos: ex filiis mooli/fili⁹ leui/fili⁹ isrl̄/sebebiā et fili-
lios/ & frēs q̄ erāt dece & octo: asbiā/ & aman ex fili-
is filioꝝ chananei/ & fili⁹ eoꝝ viri vigiti. Et ex his q̄ in tēplo seruiebant q̄s dedit dauid/ et principes ad op̄ationē leuitis tēplo fūietū/ducenti viginti.
Qm̄ noīa significata sūt in sc̄pturis. Et youi il-

Esdre La.

VIII

lic ieuūnū iuuēnib⁹ in cōspectu dei: vt q̄rerem ab eo bonū iter nobis & q̄ nobiscum erant/ ex filiis & pecoribus ppter insidiās. Erubui enim petere a rege pedites & equites in comitatu tutele grā tra aduersarios nostros. Dixim⁹ eīn regi: qn̄ vir⁹ do-
mini erit cum eis: q̄ inq̄runt eū in omni affectu. Et itez depcati sum⁹ dñm deū nři fui bēc: quē & p̄-
pitū habuum⁹ & cōpotes facti sum⁹ deo nřo. Et sepau ex plebis h̄positis et sacerdotib⁹ tēpli vi-
ros duodecim & sedebiā & asamā & cū eis ex fiv-
b⁹ eoꝝ viros decē. Et appēdi eis argētū & aurum & vasa sacerdotalia dom⁹ dñi dei nři q̄ donauerat rex et consiliarij eius et p̄ncipes et oīs isrl̄. Et cū appēdissim⁹ tradidi argēta talenta centū qnq̄ginta: & vasa argētea talentoꝝ centū & auri talēta cen-
tū & vasorū aureorū septies viginti & vasa ḡrea de bono eramēto splēdētia: duodecim auri spēm reddentia. Et dixi eis: Et vos sancti estis dño: et vasa sūt sancta/ et aux̄ & argētū votū est dño deo patrū nostroꝝ: Eligilate & custodite donec tradali ex plebis h̄positis & sacerdotibus et leuitis & p̄n-
cipib⁹ ciuitatū israel & hierlm̄: in pastosorio dom⁹ dei nři. Et hi q̄ suscepérūt sacerdotes & leuite au-
rū & argētū & vasa: intulerūt in hierlm̄ in tēplum dñi. Et p̄mouimus a fluuiō thia die duodecima mēsis primi: vsq̄ quo introiūm⁹ in hierlm̄. Et cū factus fuisset tertius dies: q̄rta aut̄ die p̄oderat̄ aurū & argētū traditū est in domo dñi dei nostri: marimoth filio iori sacerdoti: & cū ipo erat eleaçār fili⁹ phinees: & erāt cū ipis iosabdus/filius iefu & medias & banni fili⁹ leuite: ad numerū et ad pon-
dus vniuersa. Et scriptū est p̄odus ipoꝝ eadē ho-
ra. Qui aut̄ venerūt ex captiuitate: obtulerūt sa-
crificiū dño deo isrl̄: tauros duodecim p̄ omni is-
rael/ arietes octogintasex/ agnos septuagintaduo-
os/hircos p̄ peccato duodecim & pro salute vac-
cas duodecim: oīa in sacrificiū dñi. Et relegerūt h̄cepta regis regalib⁹ dispensatorib⁹: et subregu-
lis celestrie et phēniciis: & honorificauerūt genē & templū dñi. Et cōsumatis his/ accesserūt ad me h̄positi/dicentes. Non segregauerūt gen⁹ israel: & principes et sacerdotes & leuite & alienigenē gē-
tes & natiōes terre inūdicias suas a chananeis &
ethēis & phēreçais & biebusçais & moabitis & egyptiis/ et idumeis. Cōiuncti enī sunt filiab⁹ cop̄/ et ipi & fili⁹ eoꝝ: et cōmixtū ē semē sāctū alienigenis gētibus terre: & p̄ticipes erāt h̄positi et magistrat⁹ iniqtatis hui⁹: ab initio ipi⁹ regni. Et mor̄ vt au-
diui ista: cōscidi vestimenta et sacrā tunica/ et lace-
rās capillos capitis et barbā: sedi dolēs & mēs. Et p̄uenēt ad me q̄q̄ tūc mouebant in vbo dñi dei israel/ me lugētē sup iniquitatē istā: & sedebā tristis vsq̄ ad sacrificiū vesp̄tinū. Et cōsurgens a ieuūnū/concissa habens vestimenta: & sacram tuni-
cam/ingeniculans: & extendens manus ad domi-
nū/dicebam: Domine/ cōfusus sum & reuerit̄ sū ante faciem tuam. Peccata enī nřa multiplicata sūt sup capita nostra: & iniquitates nostre exaltat̄

surisq; ad celū: qm̄ a tēpōrib⁹ patr⁹ nostor⁹ sum⁹ in magno peccato vsc⁹ in hūc diē. Et prop̄ pecata nra: t patr⁹ nostor⁹ sum⁹ traditi cū fratrib⁹ nris: t cū sacerdotib⁹ nostris t regib⁹ terre i gladiū t captiuitatē t dēdicationē cū confusione vsc⁹ in hodiernū diē. Et nūc quantū est b̄ q̄ cōtigit nobis: vnam abs te domine deus/derelinquere nobis radicē t nomē in locū sanctificatiōis tuę detegere luminare nostrū in domo dñi dei nostri: dare nobis cibū in oī tēpore seruitutis nr̄e. Et cū seruirem⁹ nō suim⁹ derelicti a dñio deo nr̄o: b̄ p̄st̄ tuuit nos in gratia/ponēs nobis reges psarū dare cibū: t clarificare templum dñi dei nr̄i t edificare deserta sion: dare nobis stabilitatē in iudea et hierusalē. Et nūc qd̄ dicim⁹ h̄ntes h̄ec dñe: T̄rāgred⁹ si em̄ sum⁹ h̄cepta tua: q̄ dedisti in man⁹ puerorū tuoz p̄phetaꝝ dices: Qm̄ terra in qua t introistis possidere hereditatē eius: terra polluta est coinqnationib⁹ alienigenaz terre: t imundicie illoꝝ repleuerit eā totā imundicia sua. Et nūc filias vras nō cōiungerit filijs eoz t filias eoz nō accipietis filijs vris: et non inqretis pacē habere cū illis oī tpe: vt inualeſcētes māducetl optima terre: et hereditatē distribuatis filijs vris vsc⁹ in euū. Et q̄ cōtingūt nobis oia fiūt ppter opa nra maligna: t magna peccata nra. Et dedisti nobis talē radicē: t rursū reuersi sum⁹ trāgredi legitima tua: vti cōmiseremur immūndiciē alienigenarū gentiū terre hui⁹. Nōne irasceris nob̄ pdere nos: quo ad usq; nō relinquaſ radix t nomē nostrū: Bñne de⁹ israel verax es: Derelicta ē em̄ radix vsc⁹ in hodiernū diē. Ecce nūc sum⁹ in cōspectu tuo in inq̄tatibus nris. Nō ē em̄ adhuc stare ante te in his. Et cum adorādo p̄fiteret esdras flens humi p̄strat⁹ aī tē plū: cōgregati sūt aī cū ex hierusalē turba magna valde: viri et mulieres et iuuenes et iuueculē. Fle tus enī erat magn⁹ in ipsa multitudine. Et cū clāmasser iechonias iebeli ex filijs israel: dixit esdras: Nos in dñm peccauim⁹ q̄ collocauimus nobis in matrimonii mulieres alienigenas ex gentibus fr̄e: Et nūc es sup omnē isrl: In his ḡ sit iusurādum a dño/ expellere oēs vxores nr̄as: q̄ ex alienigenis sūt cū filijs eaoꝝ. Sic tibi decretū ē q̄ maiorib⁹ fm̄ legē dñi/ exurgēs explicat: ad te em̄ speciat hoc negociu: t nos tecū sum⁹: Uirilif̄ fac. Et exurgēs esdras adiurauit p̄ncipes sacerdotū t leuitas: t oēm isrl facere fm̄ h̄ec: et iurauerunt.

A Exurgens esdras ab ante **Ca. IX**
 atrū tēpli abiit in pastoforū ionathē filij nasabi: t hospitat⁹ illic nō gustauit panē: nec aquā bibit: sup inq̄tates multitudinis. Et facta est ḥdicatio in omni iudea: t in hierusalē oīb⁹ q̄ erant ex captiuitate p̄gregati in hierusalē: vt q̄cū vsc⁹ nō occurserit biduo ac triduo diei fm̄ iudiciū assidentū seniorū: tollerent facultates suę: et ipse alien⁹ iudicaret a multitudine captiuitatis. Et cōgregati sunt oēs q̄ erant ex tribu iuda et beniamin in trib⁹ dieb⁹ in hierusalē. Hic mensis est nonus

dies mensis vicesimus. Et sedit oīs multitudo in area templi tremētes ppter hyemem p̄ntē. Et exurgēs esdras: dixit illis: Vos inique fecistis collocātes vobis in matrimonii uxores alienigenas vt adderetis ad peccata israel. Et nūc date cōfessionē et magnificentiā dñio deo patr⁹ nr̄orū t p̄site volūtatiē ipi⁹: et discedite a gentib⁹ terre et ab uxoribus alienigenis. Et clamauit omnis multitudo: t dixerūt voce magna: Sicut dixisti facies. Sed qm̄ multitudo magna est: t tēpus hybernū et nō possum⁹ insubsidati stare: et b̄ opus nō est nobis vni⁹ diei: neq; bidui: multū enī in his peccauim⁹: stent h̄positi multitudinis et omnes q̄ nobiscū inhabitāt: t quotq; habent uxores apud se alienigenas: t assistat accepto tpe ex omni loco p̄sbyteri et iudices: vsc⁹ soluāt iram dñi negocij hui⁹. Jonathas aut̄ fili⁹ eceli: t oīas thechā suscepērūt fm̄ h̄ec t bosoramus t leuis et sabathe⁹ simul coopati sūt cū illis. Et steterūt fm̄ h̄ec noīa vniuersi q̄ erant ex captiuitate. Et elegit sibiviros esdras sacerdos principes magnos de patribus eoz fm̄ noīa: t p̄sederūt nouilunio/mēlis decimi examinare negociu: istud. Et determinatū ē de vīris q̄ habebant uxores alienigenas vsc⁹ ad neomā primi mēlis: t inuēti sūt ex sacerdotib⁹ pmixti q̄ habebat uxores alienigenas. Ex filijs iesu filij ioseph: t fratrib⁹ el⁹: maseas t eliecer⁹ t iorib⁹ t ioade⁹: et iniecerūt manus vt expelleret uxores suas: t ad lutādū in exorationē arietē p ignorātia sua. Ex filijs semmeri maseas t eses t ieelech ačarias. Ex filijs fosserelisomias t hismaenis et nathanae iussio ieddus t talsas. Ex leuitis iocabdus t semeis t colnus t calitas t facteas et coluas t elionas. Ex sacris cātorib⁹ eliasib⁹ caccarus. Ex ostarijs sallum⁹ et tolbanes. Ex israel: ex filijs foro osi et remias et geddias et melchias t michelus t eleaçar⁹ t iēmebias t bānas. Ex filijs ioramam chania t çacharias t ecrel⁹ t ioddius et erimoth t helias. Ex filijs cāthoim eladas t liasum⁹ cochias t larimoth t çabdis t tebedias. Ex filijs cebes iohannes et amanias t çabdis t temens. Ex filijs bāni olam⁹ t malluch⁹ t iedde⁹ t iasub⁹ t asab⁹ t bierimoth. Ex filijs addun naathus et moosis t tcaleus et raanas maaseas matathias et besel et bonnus t manasses. Ex filijs nuac noneas t melchias t sameas et simon bēiamin et malchus et marras. Ex filijs asonu carianeus matathias t bannus t eliphalach t manasses t semei. Ex filijs banni hieremias t moodias t abram t iohel t baneas t pelias et ionas t marimoth t eliasib⁹ t mathaneus t eliasis et orisas et dielus t semedi⁹ et sambris t ioseph⁹. Ex filijs nobei idel⁹ t matathias t labad⁹ t çecheda sedmi et iessei baneas. Dēs isti coniuxerūt sibi uxores alienigenas t duiserūt eas cū filijs. Ex ar. t dimicrat̄ in hierusalem: et in tota regione vna nouilu-

B

Et. tiosoram⁹

C

Ar. thoma/ atlas

Ar. tismaerus

B

Ar. temetis

Ar. scalenius

E

f nio mensis septimi. Et erant filii israel in commo-
rationibus suis. Et cōgregata est oīs multitudo
simul in areā que est ab oriente porte sacre. Et dix-
erunt esdrē pōtifici et lectori: vt afferret legē moy-
si q̄ tradita ē a domino deo isrl. Et attulit esdras
pontifex legem oī multitudini eoz / a viro vscq ad
mulierē / t oib⁹ sacerdotib⁹: audire legē nouilunio
mēsis septimi. Et legebat in area q̄ est ante sacrā
portā templi: a p̄ma luce vscq ad vesperā coram
viris / mulierib⁹. Et dederūt oēs sensum ad legē.
Et stetit esdras sacerdos / t lector: legis sup ligne-
um tribunal qđ fabricatū erat. Et steterūt ad eum
matathias / samus / ananias / acarias / vrias / ezech-
ias / t balsamus ad dexterā: t ad s. mīstram / salde⁹ /
misael / malachias / abusthas / sabus / nabadias / et
echarias. Et assumpsit esdras librū corā oī mul-
titudine: p̄sidebat enī in glā in cōspectu oīm. Et
A. tereci cū absoluisset legē oēs recti steterūt: et fiducia es-
dras dñm deū altissimū: deū sabbaoth oīpotētē.
Et r̄sūt oīs pp̄ls / amen. Et eleuatis sursum ma-
nibus / p̄cidentes in terrā adorauerūt dñm: iesus /
t banacus / et sarebias / et iaddunus / t accubus / t
sabatheus / t calithes / t acarias / t ioradus / t ana-
nias / et philias leuitē: q̄ docebāt legem dñi: et in
B multitudine legebant legem dñi: et p̄ferebant sin-
guli eos q̄ intelligebant lectionem. Et dixit atha-
rathes esdrē pontifici et lectori et leuitis q̄ doce-
bāt multitudinē / dīens: Dies hic sanctus ē do-
mino. Et omnes flebāt cū audissent legē. Et dixit
esdras: Bigressi ḡ māducate pinguissima quęqz:
et bibite dulcissima quęqz: / t mutite munera his q̄
nō habēt. Sanctus em̄ est hic dies dñi / et nolite
mēsti esse. Bñs em̄ clarificabit vos. Et leuite de-
nūciabāt in publico oib⁹ / dicētes: Dies hic sanc-
tus ē: Nolite mēsti esse. Et abierūt oēs māducare
t bibere t epulari / t dare munera his q̄ n̄ habebāt:
vt epulent. Magnifice enim sunt exaltati verbis
qb⁹ edocti sūt. Et cōgregati sūt yniuersi in hieſtū
celebrare leticiā: fīm testamētū dñi dei israel.

egypti: de domo fuitutis: **I**psi aut̄ irritauerunt me:
et filia mea spreuerunt. **T**u aut̄ excute comā capi-
tis tui: et p̄ijce oīa mala sup illos: qm̄ nō obediēt
legi me: **H**opul⁹ aut̄ ē indisciplinat⁹. **V**losq̄ eos
sustinebo qb⁹ tāta beneficia ḡtuli: **R**eges multos
pp̄ter eos subuerti: pharaonē cum pueris suis: et
oīi exercitū ei⁹ pcussi. **D**īnes gentes a facie eorū
pdidi: et in oriēte puinciarū duarū pp̄los tyn et si-
donis dissipauit: et oēs aduersarios eorū interfeci.
Tu vō loq̄re ad eos: dicens: **H**ec dicit domun⁹.
Nepe q̄ vos p̄ mare trāsm̄ eauit: et plateas vob̄ in-
tio munitas exhibuit: **B**ucē vob̄ dedi moysem: et
aaron sacerdotē: lucē vob̄ p̄ colunā ignis ḡstū:
et magna mirabilia feci in vob̄. **V**los aut̄ mei oblī-
ti estis/ dīc dñs. **H**ec dīc dñs oīpotēs: **C**oturnit
vob̄ in signo fuit: castra vob̄ ad tutelā dedi: et illuc
murmurastis: et nō trūphastis in noīe meo de ḡ-
ditōe ūmicoꝝ v̄norū: sed adhuc nūc v̄sq̄ murmu-
rastis. **E**lbi sūt bñficia q̄ ḡstū vob̄: **N**onne i deser-
to cū esuriretis p̄clamastis ad me dicentes: vt qd̄
nos in desertū istud adduxisti interficere nos: **M**elius
nobis fuerat fuire egyptijs: q̄ mori in deser-
to hoc. **E**go dolui gemūt̄ vestros: et dedi vob̄ mā-
na in escā. **N**anē angelorū manducastis. Nonne
cū sitiretis petrā excidi: et fluxerit aq̄ in saturitate?
Hropter estus folijs arboꝝ vostri. **D**ivisi vob̄
terras pingues: chanaq̄os: et phereq̄os: et phili-
stinos a facie vestra proieci. **Q**uid faciā vob̄ ad-
huc dicit domun⁹? **H**ec dicit dñs omnipotēs: In
deserto cum essetis in flumine amoreo sūtientes et
blasphemantes nomē meū: nō ignē vobis p̄ blas-
phemijis dedi: sed mittēs lignū in aquā dulce se-
ci flumen. **Q**uid tibi faciam iacob: **H**olusti obe-
dire iuda. **T**ransferā me ad alias gentes: et dabo
eis nomē meū: vt custodiāt legitima mea: **Q**uo-
nā me dereliq̄stis: et ego vos derelinquam. **H**e-
tentibus vobis a me misericordiam nō miserebor:
quando inuocabitis me: ego non exaudiā vos.
Haculastis em̄ manus vestras sanguine: et pe-
des vestri impigri sunt ad cōmittenda homicidia.
Nō quasi me dereliquistis: sed volispos: dicit do-
minus. **H**ec dicit dñs omnipotens: Nonne ego
vos rogaui: vt pater filios: et mater filias: vt tu-
trix pullos suos: vt essetis mibi in pp̄lin: et ego vo-
bis in deū: et vos mibi in filios: et ego vobis in pa-
trem: Ita vos collegi: vt gallina pullos suos sub-
alas suas. **H**odo autē: quid faciā vobis? **H**o-
ic iam vos a facie mea. **O**blationem cū mibi at-
tuleritis: auertam faciem meā a vobis. **D**ies em̄
festos vestros et neomenia et circumcidiones re-
pudiā: ego misi pueros meos prophetas ad vobis:
q̄s acceptos interfecistis et laniastis corpora eorū:
q̄s sanguinem exquirā: dicit dñs. **H**ec dicit dñs
oīpotēs: **B**om⁹ v̄a deserta ē: **P**roijciā vos sicut
vēt⁹ stipulā: et filij p̄creationē nō faciēt: qm̄ māda
fū meū neglexerent: et qd̄ malū ē corā me fecerunt.
Tradā domos v̄ras pp̄lo venienti q̄ me nō audiē-
es credūt: qb⁹ signa nō ostendi faciēt que ḡcepī;

Iber esdre prophete secundus: filij sarei/filiij açarei/
filiij helchię/filiij sadanię/filiij sa-
doch/filiij achitob/filiij achię/fi-
lij phinees/filiij heli/filiij amerie
filiij açei/filiij marimoth/filiij ar-
na/filiij oçię/filiij borith/filiij abisei/filiij phinees/fi-
lij cleaçař/filiij aaron ex tribu leui: q fuit captiuus in
regione medoꝝ in regno artaxerxis regi psaꝝ. Et
factū ē v̄bū dñi ad me/dicēs: Glade z nūcia pplo
meo facinora ipoꝝ: z filijs eoy iniqtates q̄s in me
adniserūt: vt nūciēt filijs filioꝝ: q̄ peccata parē
tū ipoꝝ in illis creuerūt. Obliti eni mei sacrificia-
uerūt dijs alienis. Nōne ego eduti eos de terra